

ยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศ กับทิศทางการพัฒนา พื้นที่ลุ่มน้ำแม่กลองสู่ความยั่งยืน

โดย นางสาวดวงกมล วัฒนกิจ

ผู้อำนวยการกองยุทธศาสตร์การพัฒนาความเสมอภาคและความเท่าเทียมทางสังคม
สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

การประชุมเชิงปฏิบัติการ “ขับเคลื่อน SDG Lab พื้นที่ขยายผลลุ่มน้ำแม่กลอง”
วันศุกร์ที่ 16 สิงหาคม 2567 ณ โรงแรม รีสอร์ท กาญจนบุรี
อำเภอเมืองกาญจนบุรี จังหวัดกาญจนบุรี

ประเด็นการนำเสนอ

- ยุทธศาสตร์และทิศทางการพัฒนาประเทศ
- เป้าหมายและแนวทางการพัฒนาภาคกลาง
และสถานการณ์การพัฒนาระดับภาค
- แผนพัฒนาและสถานการณ์ระดับจังหวัด
- พื้นที่ปฏิบัติการที่ยั่งยืน (SDG LAB) พื้นที่ต้นแบบและขยายผล
- ข้อมูลวุฒิอาสารณาการสมอง จังหวัดกาญจนบุรี และราชบุรี
- แนวทางการขับเคลื่อนพื้นที่ขยายผลลุ่มแม่น้ำกลอง :
กาญจนบุรี ราชบุรี และสมุทรสงคราม

ยุทธศาสตร์ และทิศทางการพัฒนาประเทศ

ยุทธศาสตร์และทิศทางการพัฒนาประเทศ

แผนระดับที่ 1

ยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ 20 ปี (2561 - 2580)

แผนระดับที่ 2

เชื่อมโยงยุทธศาสตร์ชาติสู่การปฏิบัติจริง

*แผนการปฏิรูปประเทศ สิ้นสุดเมื่อวันที่ 31 ส.ค. 65

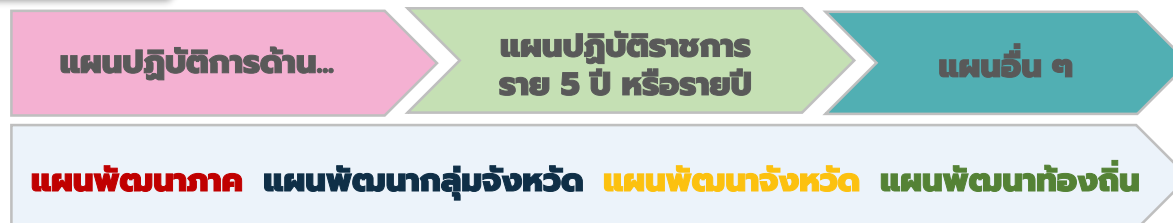
เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน

ในปี 2015 (พ.ศ. 2558) ไทยและประเทศสมาชิกสหประชาชาติ (UN) รวม 193 ประเทศ ร่วมรับรองวาระการพัฒนายั่งยืน ค.ศ. 2030 และเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน 17 เป้าหมาย ให้เป็นกรอบการพัฒนาของโลก เพื่อบรรลุการพัฒนาทางสังคม เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุล และยั่งยืน โดยไม่ทิ้งใครไว้ข้างหลัง ภายในปี 2030

แผนระดับที่ 3

แผนงานเชิงปฏิบัติการ

**เป้าหมายและแนวทางการพัฒนาภาคกลาง
และสถานการณ์การพัฒนาระดับภาค**

เป้าหมายและแนวทางการพัฒนาภาคกลาง

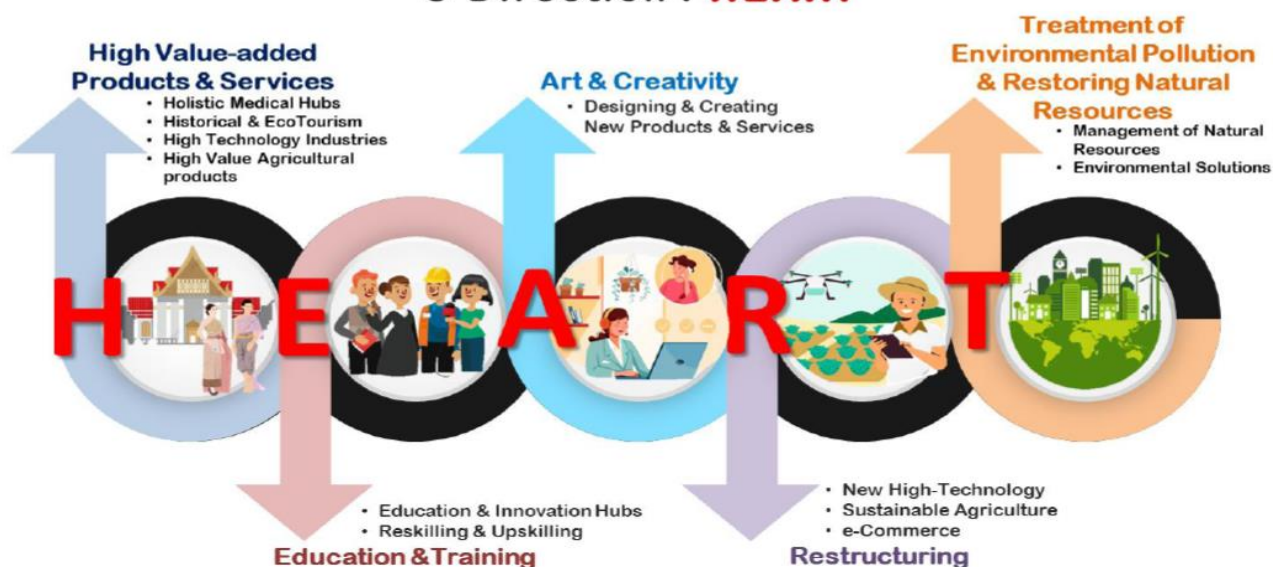
เป้าหมายและแนวทางการพัฒนาภาคกลาง (พ.ศ. 2566 - 2570)

มุ่งสู่การเป็น “ฐานการผลิตสินค้าและบริการมูลค่าสูง”
ที่เติบโตอย่างยั่งยืนบนศักยภาพของพื้นที่

ภาคกลางเป็นฐานเศรษฐกิจหลักด้านแรกที่รองรับและกระจายความเจริญเติบโตของประเทศออกจาก
เมืองหลวง โดยทิศทางการพัฒนาภาคมีปัจจัยที่เป็นหัวใจสำคัญของการพัฒนาใน 5 มิติ หรือ **HEART**

Central Direction 2566-2570

เป็น “ฐานการผลิตสินค้าและบริการมูลค่าสูง”
C Direction : **HEART**

- สร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าและบริการ
- พัฒนาศักยภาพและยกระดับทักษะแรงงาน
- นำศักยภาพศิลปะและความคิดสร้างสรรค์
- เสริมสร้างความยืดหยุ่นภายในสาขาการผลิตหลักของภาค
- อนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม

❖ แนวทางการพัฒนาภาคกลาง

ยกระดับการผลิตสินค้าเกษตรและผลิตภัณฑ์เกษตร
แปรรูปที่มีมูลค่าเพิ่มสูง ได้มาตรฐานระดับสากล

ส่งเสริมแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญและแหล่งท่องเที่ยวชุมชนให้เป็น
จุดหมายของการท่องเที่ยวคุณภาพ

พัฒนาระบบบริการส่งเสริมสุขภาพและการให้บริการ
ทางการแพทย์ที่มีศักยภาพในการสร้างมูลค่า
ทางเศรษฐกิจให้ได้มาตรฐานในระดับสากล

พัฒนาเมือง เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดนและเมืองชายแดน
รวมทั้งพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคกลาง – ตะวันตกให้เป็น
ศูนย์กลางการกระจายความเจริญทางเศรษฐกิจของภาคกลาง

พัฒนาและยกระดับความสามารถในการแข่งขันของวิสาหกิจ
ขนาดกลางและขนาดย่อมในอุตสาหกรรม
และบริการแห่งอนาคตของภาคกลาง

ฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและแก้ไขปัญหาสังแวดล้อม

สถานการณ์การพัฒนาในระดับภาค

สถานการณ์การพัฒนาที่สำคัญ

ด้านเศรษฐกิจ

เศรษฐกิจมีขนาดใหญ่ อันดับที่ 2 รองจากกรุงเทพฯ

มีผลิตภัณฑ์ภาคต่อหัว (GRP Per Capita) เป็นอันดับที่ 3 ของประเทศ และสูงกว่าระดับประเทศ ที่ 284,408 บาท/คน/ปี ต่อ 248,789 บาท/คน/ปี)

การผลิตภาคการเกษตรขยายตัวจากการเพาะปลูกพืชหลัก เช่น ข้าวเปลือก พืช อ้อย และการประมงน้ำจืด

เศรษฐกิจขับเคลื่อน โดยภาคอุตสาหกรรม แต่ยังพึ่งพิงเทคโนโลยีจากต่างประเทศ

เสถียรภาพทางการเงินของสาธารณะรัฐแห่งสหภาพเมียนมาส่งผลกระทบต่อศักยภาพการค้าชายแดน

ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ทรัพยากรดินเสื่อมโทรม อาทิ ดินเปรี้ยว ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ปทุมธานี และสุพรรณบุรี ดินเค็ม ในจังหวัดชายฝั่งทะเล และพื้นที่ที่น้ำทะเลท่วมถึง

ด้านสังคม

โดดเด่นด้านการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ ศาสนา และทรัพยากรธรรมชาติ แต่ยังพึ่งพิงนักท่องเที่ยวในประเทศ และมีค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อหัวของนักท่องเที่ยวต่ำ

มีแนวโน้มเข้าสู่สังคมสูงวัยอย่างสมบูรณ์ ภายในปี 2568 ซึ่งช้ากว่าระดับประเทศที่เข้าสู่สังคมสูงวัยแล้ว ในปี 2566

ประชากรแฝงมีจำนวนมาก และมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นจากการเข้ามาทำงาน และศึกษา

สถานการณ์ความยากจนและความเหลื่อมล้ำในการกระจายรายได้มีแนวโน้มลดลง (ปี 65)

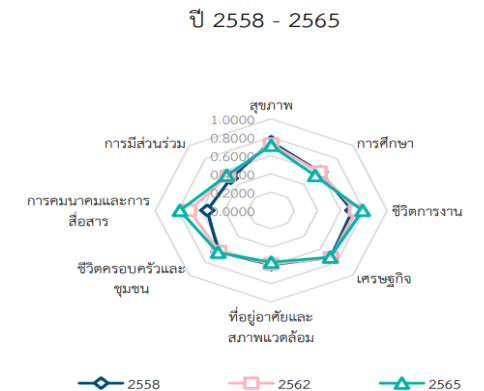
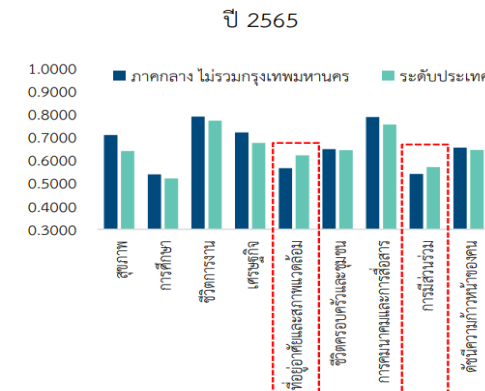
ประชาชนมีแนวโน้มได้รับบริการสาธารณสุขที่ครอบคลุมมากขึ้น โดยมีศูนย์การดูแลและรักษาสุขภาพที่ได้มาตรฐานสากล ที่สามารถต่อยอดไปยังธุรกิจการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ และการแพทย์

ด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิต

ภาคกลาง (ไม่รวมกรุงเทพมหานคร) จัดอยู่ในกลุ่มที่มีระดับความก้าวหน้าของคนสูงกว่าค่าเฉลี่ยระดับประเทศ โดยมีระดับการพัฒนามากขึ้นเมื่อเทียบกับปีที่ผ่านมา และยังมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง

- ปี 2565 มีค่า HAI อยู่ที่ 0.6547 เพิ่มขึ้นจากปี 2564 ที่ 0.6442
- ด้านสุขภาพ ด้านเศรษฐกิจ และด้านการคมนาคมขนส่ง เป็นมิติที่มีค่าสูงกว่าระดับประเทศอย่างชัดเจน
- ด้านที่อยู่อาศัยและสภาพแวดล้อม และด้านการมีส่วนร่วม ยังเป็นมิติที่ค่าต่ำกว่าระดับประเทศ โดยยังต้องยกระดับการพัฒนาเรื่อง สภาพที่อยู่อาศัยที่คงทน สดส่วนและการมีส่วนร่วมในองค์กรชุมชนให้มากขึ้น

พื้นที่ป่าไม้โดยรวมมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น แต่มีสัดส่วนลดลงเล็กน้อย จากร้อยละ 21.57 ในปี 2565 เป็นร้อยละ 21.55 ในปี 2566

คุณภาพแหล่งน้ำผิวดินหลายแห่งยังอยู่ในเกณฑ์พอใช้และเสื่อมโทรม อาทิ แม่น้ำลพบุรี และเจ้าพระยาตอนล่าง (ปี 2560-2564)

ปริมาณขยะมูลฝอยและกากของเสียอุตสาหกรรมมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น

อุทกภัยและภัยแล้งยังคงเป็นปัญหาสำคัญ โดยภาคการเกษตรยังเผชิญกับปัญหาน้ำท่วมซ้ำซาก

แผนพัฒนาและสถานการณ์ ระดับจังหวัด

กาญจนบุรี

สถานการณ์และแผนการพัฒนาระดับจังหวัด

แผนพัฒนาจังหวัดกาญจนบุรี พ.ศ. 2566 – 2570

เป้าหมายการพัฒนาจังหวัด : “ประชาชนมีคุณภาพ สภาพแวดล้อมดี สินค้าเกษตร มีมาตรฐาน การท่องเที่ยวอัตลักษณ์เมืองกาญจน์ ย่านอุตสาหกรรมสีเขียว และประตูสู่ทวยหา”

ประเด็นการพัฒนา :

- พัฒนาคุณภาพชีวิตประชาชนในทุกมิติ**

ตัวอย่างแนวทางการพัฒนา

 - พัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุ ผู้พิการ และผู้ด้อยโอกาส
 - พัฒนาทักษะการประกอบอาชีพให้กับประชาชนทุกกลุ่มและทุกช่วงวัย
- พัฒนาเมืองให้น่าอยู่ เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม**

ตัวอย่างแนวทางการพัฒนา

 - ส่งเสริมการใช้ประโยชน์จากขยะและการจัดการขยะ
 - พัฒนาสถานประกอบการสู่อุตสาหกรรมสีเขียว
- พัฒนาระบบเกษตรกรรมอย่างครบวงจร**

ตัวอย่างแนวทางการพัฒนา

 - พัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน ปัจจัยการผลิต เพื่อลดต้นทุนและเพิ่มมูลค่าสินค้า
 - สร้างความเข้มแข็งให้กับเกษตรกร สถาบันเกษตรกร
- พัฒนาการท่องเที่ยวอัตลักษณ์คุณค่าสูง และเติบโตอย่างยั่งยืน**

ตัวอย่างแนวทางการพัฒนา

 - พัฒนาและเพิ่มแหล่งท่องเที่ยวทุกด้านให้ได้มาตรฐาน เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม
 - ส่งเสริมการทำการตลาดด้านการท่องเที่ยว
- พัฒนาการค้า การลงทุน อุตสาหกรรม และเขตเศรษฐกิจพิเศษ**

ตัวอย่างแนวทางการพัฒนา

 - ส่งเสริมการยกระดับศักยภาพผู้ประกอบการและแรงงานให้สอดคล้องกับเป้าหมายการขยายการค้าและการลงทุนทั้งในจังหวัดและระหว่างประเทศ
 - ส่งเสริมการยกระดับศักยภาพผู้ประกอบการและแรงงาน

สถานการณ์การพัฒนาที่สำคัญ

ด้านเศรษฐกิจ

โครงสร้างเศรษฐกิจค่อนข้างสมดุล

- เศรษฐกิจภาคการเกษตร ภาคอุตสาหกรรม และภาคบริการ ที่ไม่ใช่รัฐ มีขนาดไม่ต่างกันมากภาคอุตสาหกรรมมีความเชื่อมโยงกับการผลิตภาคการเกษตร

การท่องเที่ยวมีความสำคัญต่อเศรษฐกิจของจังหวัด

- รายได้จากนักท่องเที่ยวชาวไทย และต่างชาติ มีมูลค่ารวมกันสูงถึงร้อยละ 16.62 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด (ปี 63)

ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ป่าไม้ มีพื้นที่สูงอันดับที่ 3 ของประเทศ

แม่น้ำแควใหญ่ แควน้อย และแม่กลอง มีคุณภาพน้ำ อยู่ในระดับดี ตามมาตรฐาน WQI ของกรมควบคุมมลพิษ (ปี 64)

ด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิต

จังหวัดกาญจนบุรี จัดอยู่ในกลุ่มจังหวัดที่มีระดับการพัฒนาคนต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของประเทศ จัดเป็นอันดับที่ 43

ของประเทศ โดยมีแนวโน้มปรับตัวสูงขึ้นอย่างต่อเนื่องตั้งแต่ปี 2563 โดยปี 2565 มีค่า HAI อยู่ที่ 0.6372 ต่ำกว่าเฉลี่ยของประเทศที่ 0.6445 โดยปรับตัวสูงขึ้น จากปี 2563 ที่ 0.6175 และปี 2564 ที่ 0.6353

- ด้านที่อยู่อาศัยและสภาพแวดล้อม และด้านชีวิตการทำงาน เป็นมิติที่มีความก้าวหน้าสูงกว่าค่าเฉลี่ยของประเทศ โดยด้านที่อยู่อาศัย มีระดับความก้าวหน้าสูงเป็น อันดับที่ 4 ของประเทศ
- ด้านการศึกษา และด้านชีวิตครอบครัวและชุมชน ยังเป็นมิติที่มีระดับการพัฒนาต่ำ

ประเด็นท้าทาย

- การบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติมีข้อจำกัด มีพื้นที่เกษตรกรรมและโรงงานอุตสาหกรรมจำนวนมาก ส่งผลให้มีปัญหาการใช้สารเคมี และการเผาเพื่อเก็บเกี่ยวผลผลิตมีการปล่อยน้ำเสีย และควันพิษเข้าสู่บรรยากาศ กระทั่งต่อสุขภาพ รวมทั้งมีพื้นที่อยู่อาศัย พื้นที่ธุรกิจ และอุตสาหกรรมอยู่ในบริเวณเดียวกัน ทำให้ยากต่อการบริหารจัดการ
- ความพร้อมของแรงงานและผู้ประกอบการต่อการค้าและการลงทุนเขตเศรษฐกิจพิเศษ สถานประกอบการส่วนใหญ่เป็นธุรกิจขนาดเล็กที่ใช้เทคโนโลยีการผลิตแบบแรงงานเข้มข้น โดยยังมีแรงงานทักษะต่ำและแรงงานต่างด้าวเป็นกำลังสำคัญในการผลิต รวมทั้งนักลงทุนและผู้ประกอบการยังขาดทักษะความรู้ด้านการค้า ทำให้ไม่สามารถสร้างความได้เปรียบทางเศรษฐกิจต่อประเทศเพื่อนบ้านได้อย่างเต็มศักยภาพ

ราชบุรี

สถานการณ์และแผนการพัฒนาระดับจังหวัด

แผนพัฒนาจังหวัดราชบุรี พ.ศ. 2566 – 2570

เป้าหมายการพัฒนาจังหวัด : “เมืองเกษตรสีเขียว เศรษฐกิจเข้มแข็ง สังคมคุณภาพ”
ประเด็นการพัฒนา :

ส่งเสริมและพัฒนาการเกษตรสีเขียวแบบครบวงจร สู่เมืองอาหารปลอดภัยอย่างมั่นคงและยั่งยืน

ตัวอย่างแนวทางการพัฒนา

- การบริหารจัดการทรัพยากรเกษตรอย่างสมดุลยั่งยืน
- สร้างความเข้มแข็งให้กับเกษตรกรและสถาบันเกษตรกร

สร้างมูลค่าและคุณค่าเพิ่มจากการท่องเที่ยว และบริการวิถีใหม่ อย่างมีคุณภาพ บนฐานอัตลักษณ์ชุมชนเชิงสร้างสรรค์

ตัวอย่างแนวทางการพัฒนา

- ส่งเสริมปัจจัยเอื้อและโครงสร้างพื้นฐานที่สำคัญต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวทุกมิติ
- ส่งเสริมและขับเคลื่อนการพัฒนาให้เกิดการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์

ส่งเสริมการค้าพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากสู่ความยั่งยืน

ตัวอย่างแนวทางการพัฒนา

- พัฒนาศักยภาพผู้ประกอบการให้สามารถพัฒนาสินค้าสู่ตลาดใหม่
- ส่งเสริมและพัฒนาผลิตภัณฑ์สินค้าของจังหวัดสู่ยุค 4.0 และเศรษฐกิจสีเขียว

พัฒนาคนคุณภาพสร้างสังคมแห่งความสุข

ตัวอย่างแนวทางการพัฒนา

- ส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต ทักษะอาชีพ สมรรถนะ ความรู้ความสามารถ เพื่อให้เท่าทันและรองรับต่อการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21

จัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่เหมาะสม ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดีพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน

ตัวอย่างแนวทางการพัฒนา

- เสริมสร้างแรงจูงใจในการอนุรักษ์เพิ่มพื้นที่ป่าไม้ และส่งเสริมการใช้ประโยชน์จากขยะ

พัฒนาเพื่อเสริมความมั่นคง

ตัวอย่างแนวทางการพัฒนา • ยกระดับความมั่นคงและปลอดภัยแก่ประชาชนในทุกมิติ

สถานการณ์การพัฒนาที่สำคัญ

ด้านเศรษฐกิจ

- ส่วนใหญ่มาจากภาคอุตสาหกรรม โดยเฉพาะการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร และการผลิตไฟฟ้า
- มีศักยภาพในการผลิตทางการเกษตร คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 17.93 ของ GPP (ปี 64)
- ผลิตสุกรและมะพร้าวน้ำหอมมากที่สุดและเลี้ยงโคนมเป็นลำดับ 4 ของประเทศ

การท่องเที่ยวมีการขยายตัวอย่างต่อเนื่อง จากสถานการณ์โควิด-19

- ปี 65 มีรายได้จากการท่องเที่ยว 1,907 ล้านบาท (เพิ่มขึ้นจากปี 64 ร้อยละ 94) จำนวนนักท่องเที่ยวและรายได้จากการท่องเที่ยว ยังมาจากนักท่องเที่ยวชาวไทยเป็นหลัก

ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

- ปี 64 มีพื้นที่ป่า 1,067,018 ไร่ หรือร้อยละ 32.85 ของพื้นที่จังหวัด มีเทือกเขาตะนาวศรี อุทยานแห่งชาติพันธุ์พืชและพันธุ์สัตว์ป่าหายาก
- การเพิ่มขึ้นของปริมาณขยะมูลฝอยและปัญหาคุณภาพน้ำจากฟาร์มปศุสัตว์
- ปัญหาการจัดการขยะ / ขาดการบริหารจัดการน้ำอย่างเป็นระบบ / การบุกรุกทำลายป่า

ด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิต

- จังหวัดราชบุรี อยู่ในกลุ่มจังหวัดที่มีระดับการพัฒนามนุษย์สูงกว่าค่าเฉลี่ยของประเทศ ตั้งแต่ปี 64 จัดอยู่ในอันดับที่ 17 ของประเทศ โดยปี 65 มีค่า HAI อยู่ที่ 0.6557 จากค่าเฉลี่ยของประเทศที่ 0.6445 ปรับตัวสูงขึ้นจากปี 64 ที่ 0.6421
- ด้านที่อยู่อาศัยและสภาพแวดล้อม และด้านชีวิตครอบครัวและชุมชน ยังเป็นมิติที่มีระดับการพัฒนาค่อนข้างต่ำ

ประเด็นท้าทาย

- **การขาดแรงงานภาคการเกษตร** เข้าสู่สังคมสูงวัยอย่างสมบูรณ์ส่งผลให้ภาคการเกษตร ซึ่งเป็นภาคการผลิตสำคัญของจังหวัดมีผลผลิตภาพ รายได้ และกำลังการผลิตลดลง
- **ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมมีปริมาณและคุณภาพเสื่อมลง** เป็นพื้นที่มีการบุกรุกพื้นที่ป่าเพื่อครอบครองและใช้ประโยชน์ทางเศรษฐกิจเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง มีการเผาป่า และการใช้สารเคมีในการเก็บเกี่ยวผลผลิต ที่ส่งผลต่อคุณภาพน้ำและอากาศ ขาดแผนการจัดการขยะที่ดี และมีความเสี่ยงสูงต่อผลกระทบไฟป่าจากประเทศเพื่อนบ้าน

พื้นที่ปฏิบัติการที่ยั่งยืน (SDG Lab) พื้นที่ต้นแบบและขยายผล

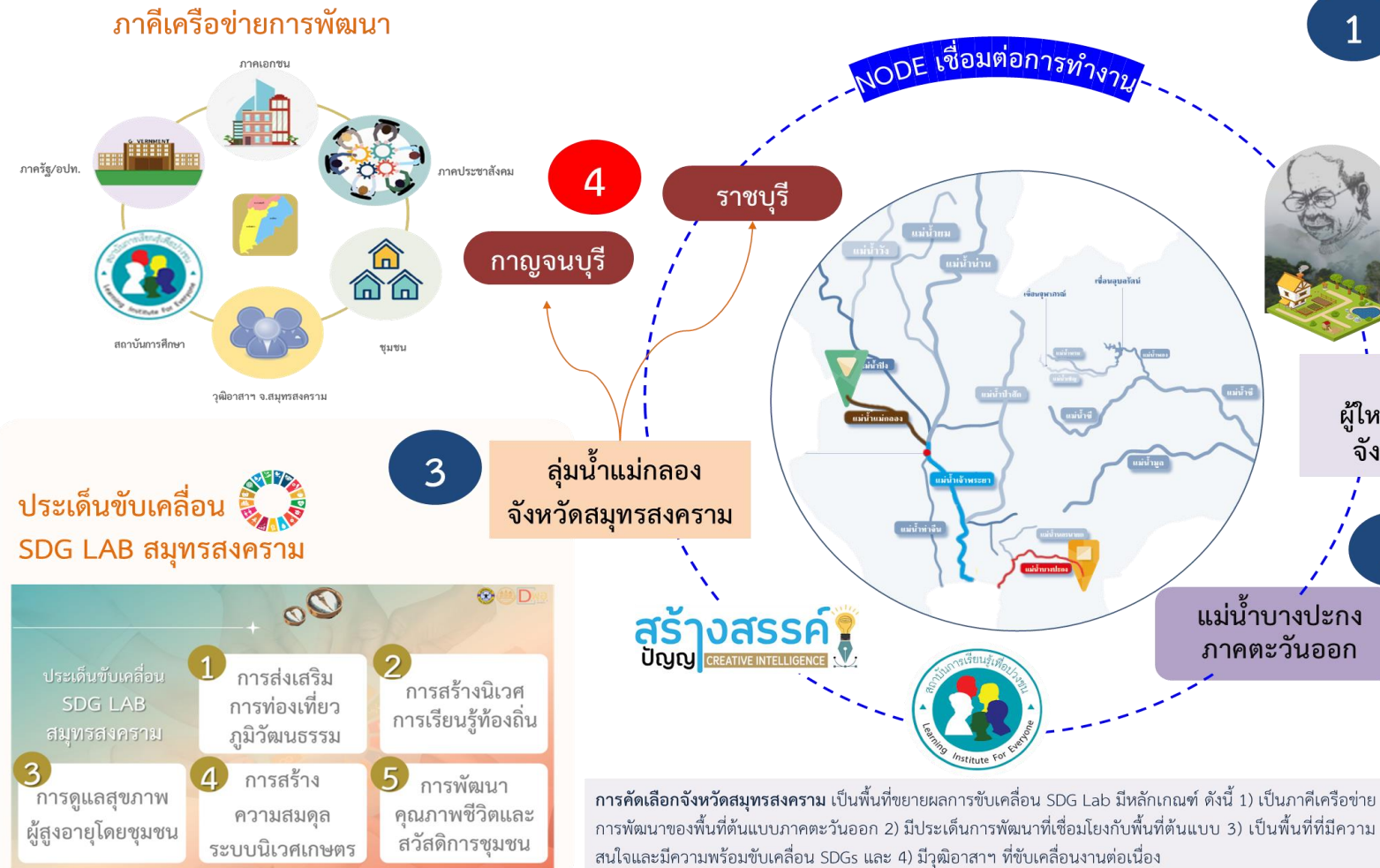
การขับเคลื่อน SDG Lab จากแม่น้ำบางปะกง..สู่ลุ่มน้ำแม่กลอง

SDG Lab คืออะไร?

SDG Lab เป็นโมเดลหนึ่งในการสร้างวิธีการและกระบวนการทำงานแบบใหม่ที่ใช้ความสามารถเดิมขององคาพยพในพื้นที่ บวกกับการเติมเต็มองค์ความรู้และเชื่อมประสานพลังเครือข่ายภายนอกมาหนุนเสริมการพัฒนา โดยมี **วุฒิสภาธนาคารสมอง** ที่มีความรู้ ความชำนาญ มีประสบการณ์หลากหลายและกระจายอยู่ในพื้นที่เป็น ตัวกลางในการประสานเชื่อมร้อยเครือข่ายต่าง ๆ ให้เข้ามาทำงานร่วมกันต่อไปอย่างยั่งยืน

**“การขับเคลื่อนงานในลักษณะเครือข่าย จะช่วยขยายวง
คนทำงาน และสร้างหุ้นส่วนการพัฒนาในระดับพื้นที่ รวมทั้ง
เป็นการขยายฐานวุฒิสภาฯ รุ่นใหม่ให้มากขึ้น”**

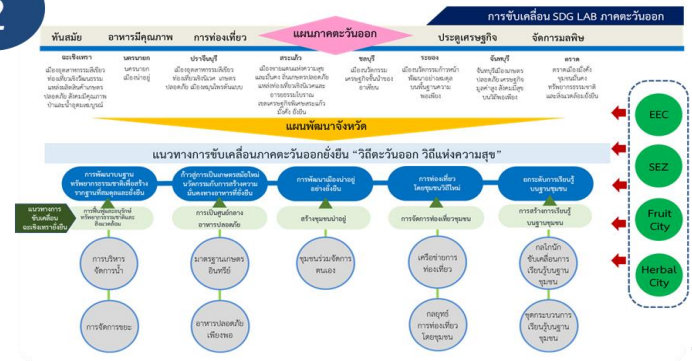

1 เริ่มต้นที่จังหวัดฉะเชิงเทรา เป็นพื้นที่นำร่องการขับเคลื่อนโดยวุฒิสภาฯ ฉะเชิงเทรา มีการรวมกลุ่มกันจัดตั้งเป็น **ชมรมเครือข่ายวุฒิสภาฯ** ร่วมเป็นสมาชิกและเชื่อมโยงการทำงานกับภาคีเครือข่ายการพัฒนาทุกภาคส่วนของจังหวัดอย่างต่อเนื่อง

**หัวใจสำคัญ คือ การสร้างความร่วมมือและเชื่อมโยง
เครือข่ายการพัฒนา โดยพัฒนา Active Citizen
ให้เป็น Change Agent**

**วนเกษตร
ผู้ใหญ่วิบูลย์ เข็มเฉลิม
จังหวัดฉะเชิงเทรา**

**ประเด็นขับเคลื่อน
SDG LAB ภาคตะวันออก**

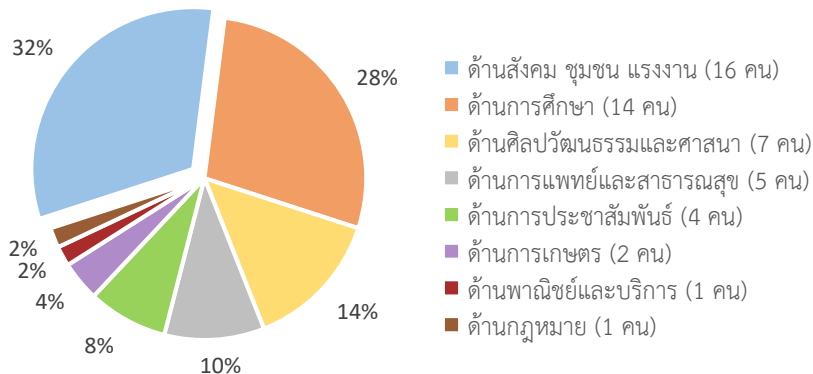
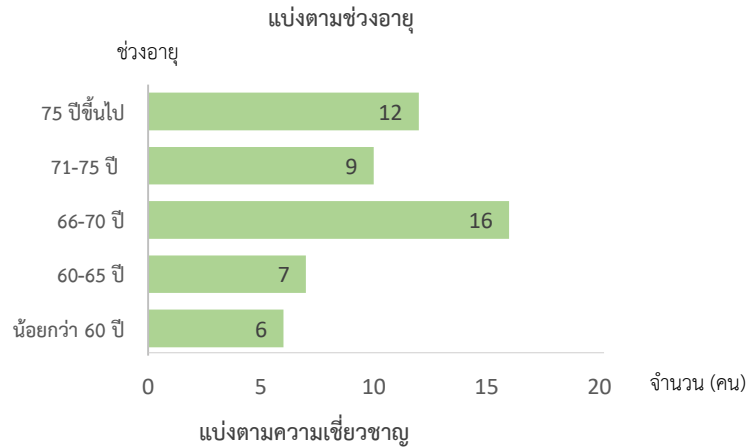
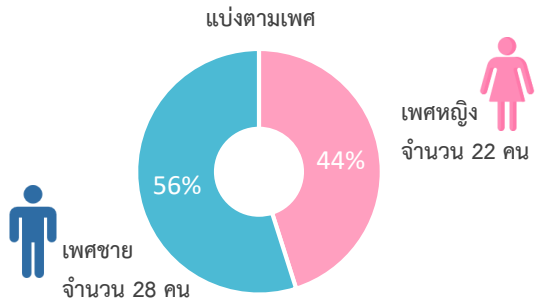
ข้อมูลวุฒิอาสารณาการสมอง จังหวัดกาญจนบุรี และราชบุรี

ข้อมูลวุฒิอาสาสมัครการสมอง จังหวัดกาญจนบุรี

ข้อมูลพื้นฐาน

- มีวุฒิอาสาฯ จังหวัดกาญจนบุรี จำนวน 115 คน
- ผลการปรับปรุงฐานข้อมูลวุฒิอาสาฯ (ณ เดือนกรกฎาคม 2567)
มีวุฒิอาสาฯ ที่มีผลการดำเนินงานต่อเนื่อง จำนวน 50 คน
แบ่งเป็น เพศชาย 28 คน เพศหญิง 22 คน

ปรับปรุงฐานข้อมูลวุฒิอาสาฯ
(ข้อมูล ณ เดือนกรกฎาคม 2567)

- มีความเชี่ยวชาญมากที่สุด 3 ลำดับแรก ได้แก่ ด้านสังคม ชุมชน แรงงาน ด้านการศึกษา ด้านศิลปวัฒนธรรม และศาสนา

ภาคีการทำงาน

(1) สำนักศิลปะและวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี (2) สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดกาญจนบุรี (3) สภาวัฒนธรรมจังหวัดกาญจนบุรี (4) พมว.กาญจนบุรี (5) สำนักงานจังหวัดกาญจนบุรี

ตัวอย่างผลการดำเนินงานของวุฒิอาสาฯ

แบบปัจเจกบุคคล

เป็นที่ปรึกษา/ประธาน/กรรมการ ชมรมผู้สูงอายุ วางแผน ดูแล ติดตามและส่งเสริมด้านสุขภาพ รวมทั้งเป็นจิตอาสาส่งเสริมการพัฒนาชุมชน

เป็นวิทยากร ให้ความรู้ด้านสมุนไพร การแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร สอนทำอาหาร และถ่ายทอดภูมิปัญญาท้องถิ่น

เป็นผู้อำนวยการศูนย์การเรียนรู้ชุมชน (ศูนย์ปราชญ์ชาวบ้าน) ถ่ายทอดองค์ความรู้ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์การทำงาน เกษตรอินทรีย์แบบธรรมชาติ ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

แบบรวมกลุ่ม

ธนาคารภูมิปัญญา ณ ศูนย์การเรียนรู้วิถีธรรมชาติไทย บ้านแม่คุณ ถ่ายทอดภูมิปัญญาชุมชนจากกลุ่มอาชีพต่าง ๆ ที่มีวุฒิอาสาฯ เป็นสมาชิก อาทิ การทำผ้ามัดย้อม ผ้าพิมพ์ งานประดิษฐ์ใบตอง การทำขนม และจักสาน รวมทั้งบริการท่องเที่ยว และร้านค้าชุมชน

ในปี 2567 มีการจัดประชุมวุฒิอาสาฯ ในพื้นที่ระดับอำเภอ เพื่อหารือแนวทางการขับเคลื่อนงานและสนับสนุนทุน/ศักยภาพของชุมชนในแต่ละอำเภอ ให้เป็นแหล่งเรียนรู้ทางวัฒนธรรมชุมชน รวมทั้งค้นหาปราชญ์ชาวบ้าน และผลักดันให้อัตลักษณ์เด่นของชุมชนเป็นที่รู้จักมากขึ้น อาทิ ผ้าทอไหมสีไทยทรงดำ อาหารพื้นถิ่น น้ำพริก การละเล่นพื้นบ้าน ตลอดจนการจัดทำ “๑ ชุมชน ๑ ผลิตภัณฑ์” โดยมีวุฒิอาสาฯ จังหวัดกาญจนบุรี และผู้ที่สนใจ จากวิสาหกิจชุมชนต่าง ๆ เข้าร่วมประชุม

เป้าหมายและแนวทางการพัฒนาภาคกลาง

แผนพัฒนาจังหวัดกาญจนบุรี

การขับเคลื่อนงานของวุฒิสภาฯ

- 1 ยกระดับการผลิตสินค้าเกษตรและผลิตภัณฑ์เกษตรแปรรูปที่มีมูลค่าเพิ่มสูง ได้มาตรฐานระดับสากล
- 2 ส่งเสริมแหล่งท่องเที่ยวสำคัญและแหล่งท่องเที่ยวชุมชนให้เป็นจุดหมายของการท่องเที่ยวคุณภาพ
- 3 พัฒนาระบบบริการส่งเสริมสุขภาพและการให้บริการทางการแพทย์ที่มีศักยภาพในการสร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจให้ได้มาตรฐานในระดับสากล
- 4 พัฒนาเมือง เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดนและเมืองชายแดน พื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคกลาง-ตะวันตกให้เป็นศูนย์กลางการกระจายความเจริญทางเศรษฐกิจของภาคกลาง
- 5 พัฒนาและยกระดับความสามารถในการแข่งขันของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในอุตสาหกรรมและบริการแห่งอนาคตของภาคกลาง
- 6 ปันฟูทรัพยากรธรรมชาติและแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อม

1. พัฒนาระบบเกษตรกรรมอย่างครบวงจร
2. พัฒนาการท่องเที่ยวอัตลักษณ์คุณค่าสูงและเติบโตอย่างยั่งยืน
3. พัฒนาการค้า การลงทุน อุตสาหกรรมและเขตเศรษฐกิจพิเศษ
4. พัฒนาเมืองให้น่าอยู่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม
5. พัฒนาคุณภาพชีวิตประชาชนในทุกมิติ

แปรรูปผลิตภัณฑ์ทางการเกษตร

พัฒนาการภูมิปัญญาเผยแพร่วิทยาศาสตร์/ศิลปะพื้นบ้าน

ส่งเสริมทักษะความรู้ด้านภาษาอังกฤษ

ผู้นำ/จิตอาสาพัฒนาชุมชน

ส่งเสริมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก อาทิ นวดแผนไทย การใช้ดนตรีบำบัด

ข้อมูลวุฒิสภาการเกษตร จังหวัดราชบุรี

ข้อมูลพื้นฐาน

- มีวุฒิสภา จังหวัดราชบุรี จำนวน 55 คน
- ผลการปรับปรุงฐานข้อมูลวุฒิสภา
**มีวุฒิสภา ที่มีผลการดำเนินงานต่อเนื่อง
จำนวน 29 คน**
แบ่งเป็น เพศชาย 22 คน เพศหญิง 7 คน
- มีความเชี่ยวชาญมากที่สุด 3 ลำดับแรก
ได้แก่ ด้านสังคม ชุมชน แรงงาน ด้านกฎหมาย
และด้านการเกษตร

ตัวอย่างผลการดำเนินงานของวุฒิสภา

วุฒิสภา ส่วนใหญ่ทำงานเป็นแบบปัจเจกบุคคล

ด้านชุมชน

- เป็น**คณะกรรมการ/กรรมการ**
ส่งเสริมการพัฒนาชุมชน
จัดทำแผนพัฒนาชุมชน
และดูแลสุขภาพผู้สูงอายุ
- ส่งเสริม**การทำการเกษตรน้ำใต้ดิน
และการจัดตั้งสหกรณ์ชุมชน

ด้านกฎหมาย และความมั่นคง

- เป็น**ผู้พิพากษาสมทบ** พิจารณาคดี
เกี่ยวกับเด็กและครอบครัว
และ**ผู้ประนีประนอม**ไกล่เกลี่ยข้อพิพาท
- แกนนำ**ช่วยเหลือให้คำแนะนำ
ด้านข้อกฎหมายเกี่ยวกับการขอสัญชาติ
และที่ดินทำกินแก่กลุ่มชาติพันธุ์
- อาสาสมัครคุมประพฤติ**

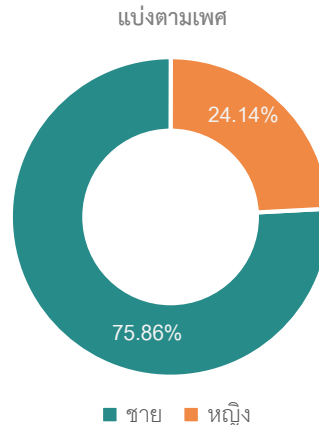

ด้านการเกษตร

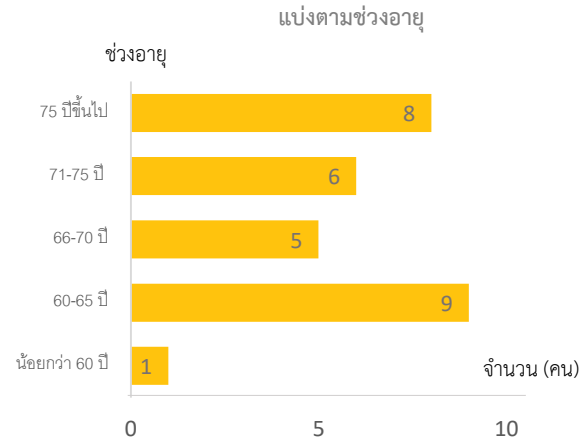
- วิทยากร**ด้านเกษตรอินทรีย์
"สวนไขศสมบูรณ์เกษตรอินทรีย์"
รับรองมาตรฐาน organic Thailand
- ส่งเสริม**การปลูกพืชผสมผสาน
พักปลอดสารพิษ

ภาคีการทำงาน

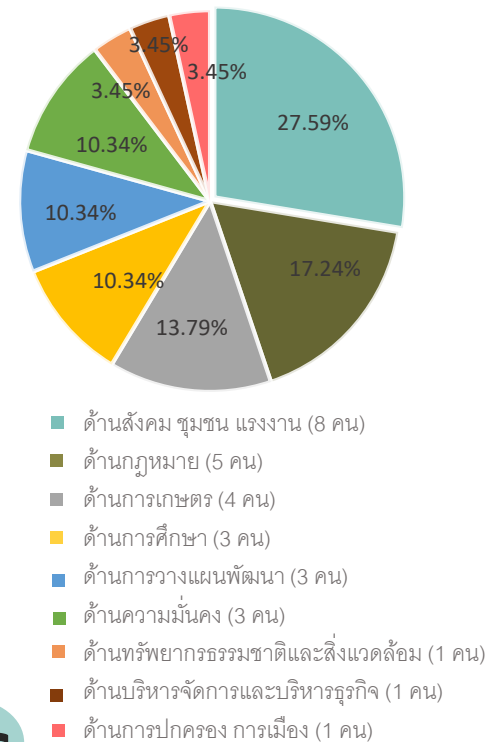
(1) สำนักงานคุมประพฤติจังหวัดราชบุรี (2) สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดราชบุรี (3) สำนักงานเกษตรจังหวัดราชบุรี
(4) สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดราชบุรี

ปรับปรุงฐานข้อมูลวุฒิสภา
(ข้อมูล ณ เดือนกรกฎาคม 2567)

แบ่งตามความเชี่ยวชาญ

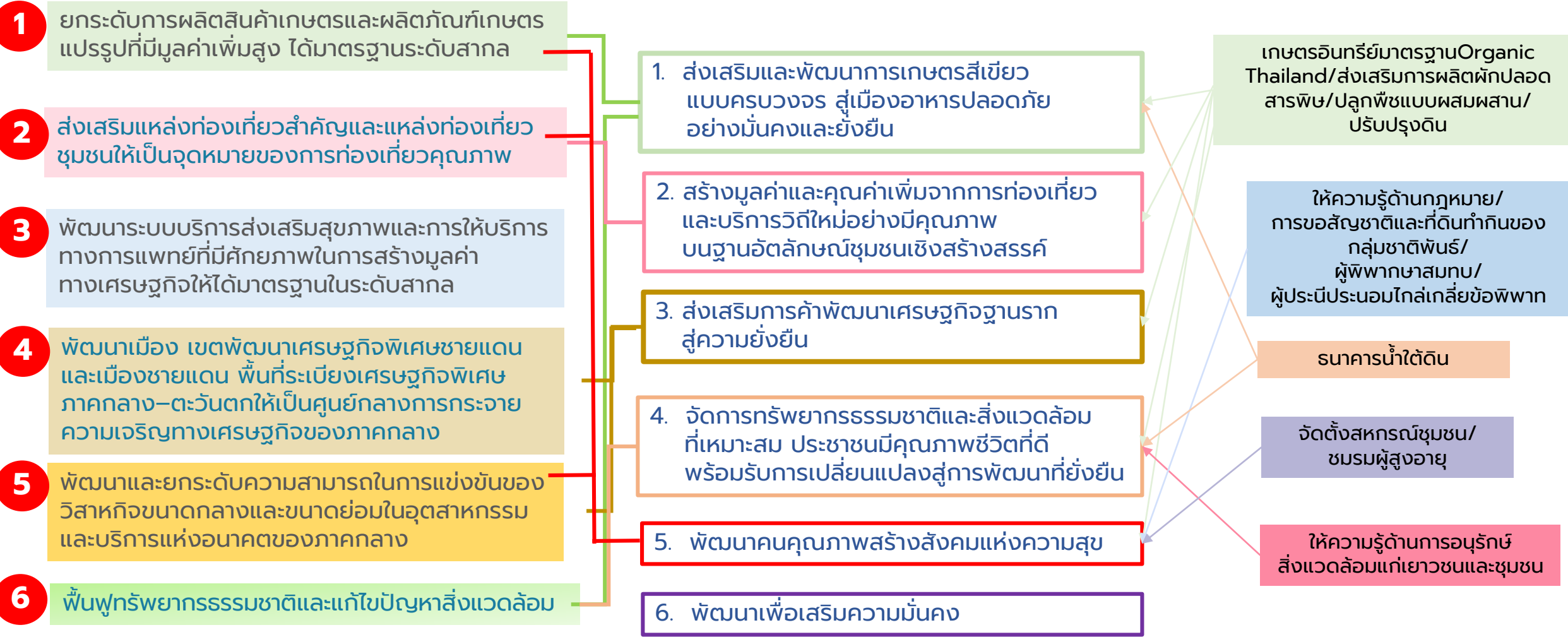
เป้าหมายและแนวทาง การพัฒนาภาคกลาง

แผนพัฒนาจังหวัดราชบุรี

การขับเคลื่อนงานของวุฒิสภาฯ

**แนวทางการขับเคลื่อน
พื้นที่ขยายผลลุ่มแม่น้ำกลอง :
กาญจนบุรี ราชบุรี และสมุทรสงคราม**

แนวทางและประเด็นการขับเคลื่อนพื้นที่ขยายผลลุ่มแม่น้ำกลอง : กาญจนบุรี ราชบุรี และสมุทรสงคราม

ประเด็นท้าทายที่สำคัญ

 การสร้างศักยภาพและความพร้อมให้กับบุคลากรและแหล่งท่องเที่ยว เพื่อสร้างรายได้และพัฒนาคุณภาพชีวิตชุมชน

 การอนุรักษ์และฟื้นฟูธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเพื่อเสริมสร้างสุขภาพและลดผลกระทบ/ความเสี่ยงจากภัยธรรมชาติ

 การใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีและพัฒนาทักษะแรงงาน เพื่อยกระดับการประกอบอาชีพ/ธุรกิจ และรองรับการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากร

ประเด็นการขับเคลื่อนงานของวุฒิสภาฯ

ให้ความรู้ด้านวิชาการ และทักษะวิชาชีพ และพัฒนาแหล่งเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวชุมชนเชิงวัฒนธรรม อาทิ ศูนย์เรียนรู้เกษตรผสมผสาน/เกษตรอินทรีย์ ธนาคารภูมิปัญญา

ส่งเสริมการทำอินทรีย์/เกษตรปลอดภัยที่ได้รับการรับรองมาตรฐาน และการแปรรูปผลิตภัณฑ์ทางการเกษตรอย่างครบวงจร

ผู้นำ และเครือข่ายอาสาสมัครพัฒนาชุมชนร่วมกับภาคส่วนต่าง ๆ อาทิ อสม. ผู้พิพากษาสมทบ กลุ่มวิสาหกิจชุมชน

ประเด็นการขับเคลื่อนพื้นที่จังหวัดสมุทรสงคราม

1 การส่งเสริมการท่องเที่ยวภูมิวัฒนธรรม

2 การสร้างนิเวศการเรียนรู้ท้องถิ่น

3 การสร้างความสมดุลระบบนิเวศเกษตร

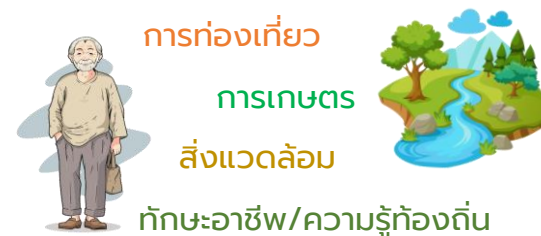
4 การดูแลสุขภาพผู้สูงอายุโดยชุมชน

5 การพัฒนาคุณภาพชีวิตและสวัสดิการชุมชน

ประเด็นร่วมในการขับเคลื่อน 3 จังหวัดลุ่มน้ำแม่กลอง

พัฒนาทักษะความรู้ท้องถิ่น เพื่อส่งเสริมการประกอบอาชีพและยกระดับการท่องเที่ยวชุมชน

ส่งเสริมการทำเกษตรยั่งยืนอย่างครบวงจรเพื่ออนุรักษ์ฟื้นฟูธรรมชาติ และลดผลกระทบจากสิ่งแวดล้อม

บทบาทวุฒิสภาฯ

- ให้คำแนะนำ/เสนอความเห็น และถ่ายทอดองค์ความรู้
- เป็นกลไกสนับสนุนการขับเคลื่อนแผนพัฒนาประเทศ
- เชื่อมโยงเครือข่ายการทำงานเพื่อหนุนเสริมการขับเคลื่อนการพัฒนาพื้นที่

**ประเด็นขับเคลื่อน
ของวุฒิสภาฯ
ในระยะต่อไป**

Backup

เครื่องมือในการนำเสนอสถานการณ์การพัฒนา

ดัชนีความก้าวหน้าของคน (Human Achievement Index : HAI)

- **HAI** เป็นเครื่องมือประเมินสถานการณ์และแนวโน้มความก้าวหน้าของคนทั้งในระดับประเทศ ภาค และจังหวัด ซึ่งสะท้อนจุดเด่นและจุดเน้นการพัฒนาคุณภาพชีวิตของคน เพื่อนำไปสู่การติดตามประเด็นปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตคน และดำเนินการแก้ไขปัญหาดังกล่าวอย่างตรงจุด

HAI เป็นดัชนีรวม (composite index) ประกอบด้วย 8 ดัชนีย่อย 32 ตัวชี้วัด

แนวคิดและองค์ประกอบ

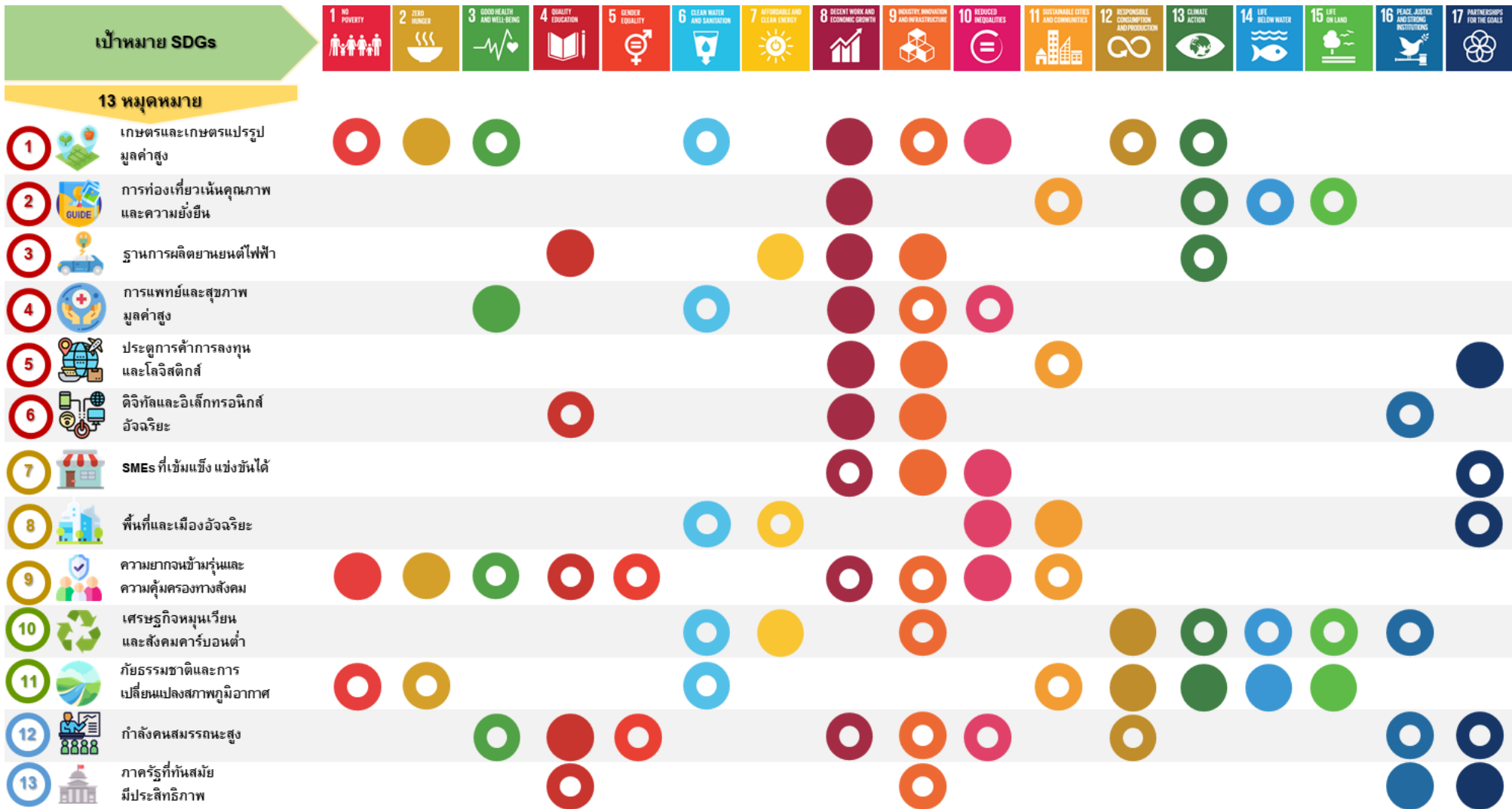
มีความครอบคลุมประเด็น ดังนี้

- การมีสุขภาพที่ดี
- มีการศึกษา
- มีชีวิตการทำงานที่ดี
- มีรายได้ที่เพียงพอต่อการดำรงชีวิต
- มีที่อยู่อาศัยที่มั่นคงและอยู่ในสภาพแวดล้อมที่ดี
- มีชีวิตครอบครัวที่อบอุ่นในชุมชนที่มีความปลอดภัย
- มีการคมนาคมที่สะดวกปลอดภัยและเข้าถึงการสื่อสารอย่างทั่วถึง
- มีส่วนร่วมทางการเมืองและสังคมอย่างมีศักดิ์ศรี

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (2566 - 2570)

- ความเชื่อมโยงระหว่างเป้าหมาย SDGs และ 13 หมายเหตุ

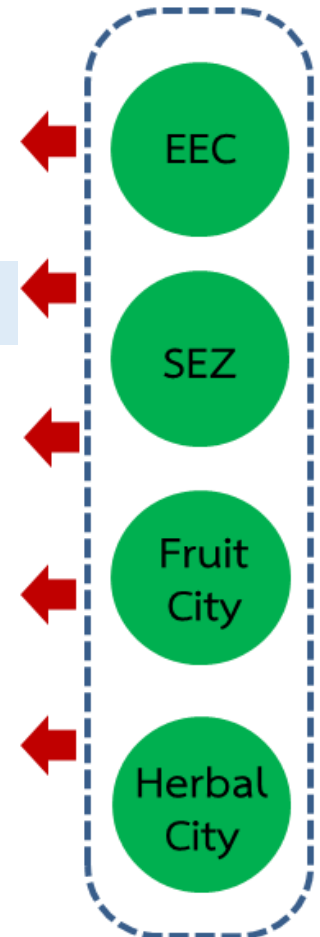
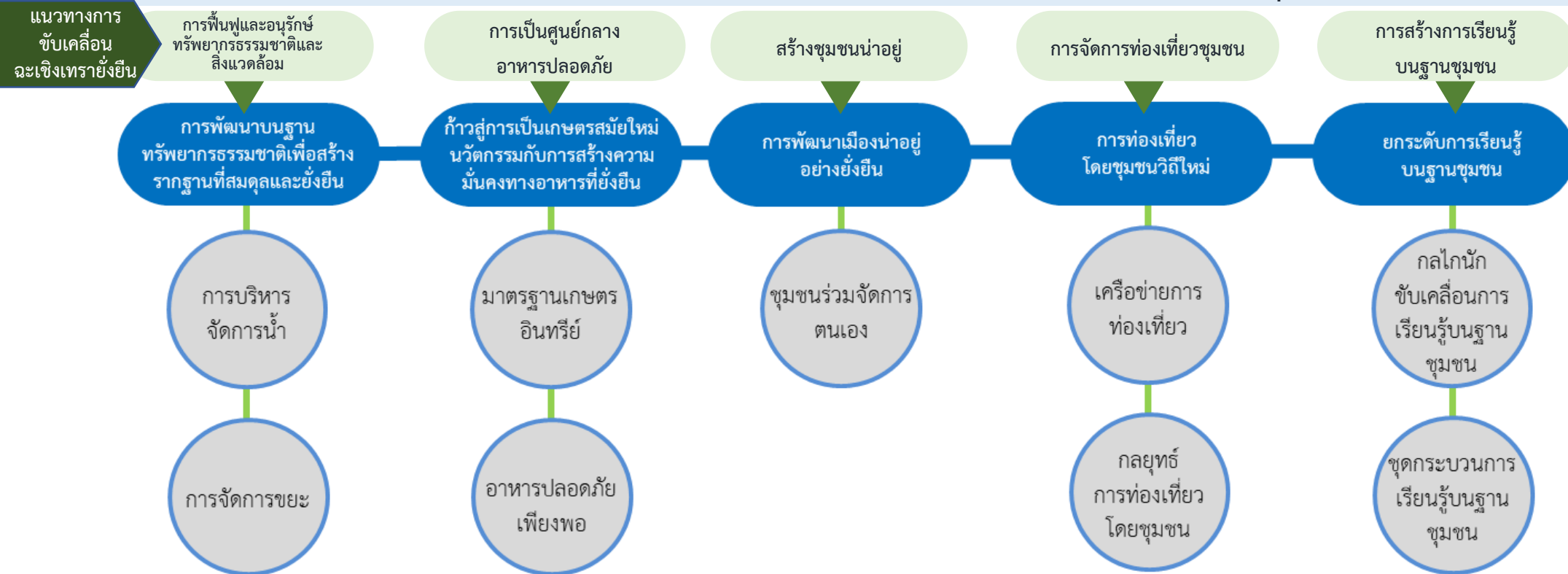
● เกี่ยวข้องโดยตรง ○ เกี่ยวข้องโดยอ้อม

ทันสมัย	อาหารมีคุณภาพ	การท่องเที่ยว	แผนภาคตะวันออก	ประตุเศรษฐกิจ	จัดการมลพิษ
---------	---------------	---------------	----------------	---------------	-------------

ฉะเชิงเทรา	นครนายก	ปราจีนบุรี	สระแก้ว	ชลบุรี	ระยอง	จันทบุรี	ตราด
เมืองอุตสาหกรรมสีเขียว ท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม แหล่งผลิตสินค้าเกษตร ปลอดภัย สังคมมีคุณภาพ ป่าและน้ำอุดมสมบูรณ์	นครนายก เมืองน่าอยู่	เมืองอุตสาหกรรมสีเขียว ท่องเที่ยวเชิงนิเวศ เกษตร ปลอดภัย เมืองสมุนไพรต้นแบบ	เมืองชายแดนแห่งความสุข และมั่นคง ถิ่นเกษตรปลอดภัย แหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศและ อารยธรรมโบราณ เขตเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว มั่งคั่ง ยั่งยืน	เมืองนวัตกรรม เศรษฐกิจชั้นนำของ อาเซียน	เมืองนวัตกรรมก้าวหน้า พัฒนาอย่างสมดุล บนพื้นฐานความ พอเพียง	จันทบุรีเมืองเกษตร ปลอดภัย เศรษฐกิจ มูลค่าสูง สังคมมีสุข บนวิถีพอเพียง	ตราดเมืองมั่งคั่ง ชุมชนมั่นคง ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมยั่งยืน

แผนพัฒนาจังหวัด

แนวทางการขับเคลื่อนภาคตะวันออกยั่งยืน “วิถีตะวันออก วิถีแห่งความสุข”

Model การขับเคลื่อน SDG LAB

หัวใจสำคัญ คือ การสร้างความร่วมมือและเชื่อมโยงเครือข่ายการพัฒนา
โดยพัฒนา Active Citizen ให้เป็น Change Agent

เริ่มต้นจากการคัดเลือกจังหวัดฉะเชิงเทรา เป็นพื้นที่เป้าหมายการดำเนินการ เนื่องจากวุฒิสภาธนาคารสมอง จังหวัดฉะเชิงเทรา มีการรวมกลุ่มกันจัดตั้งเป็นชมรมเครือข่ายวุฒิสภา มีความรู้ความเชี่ยวชาญที่หลากหลาย เป็นสมาชิกในภาคีการพัฒนาต่าง ๆ ของจังหวัดการพัฒนาในพื้นที่ ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และเชื่อมโยงการทำงานกับภาคีเครือข่ายการพัฒนาทุกภาคส่วน ในจังหวัดมาอย่างต่อเนื่อง อีกทั้งเป็นจังหวัดที่อยู่ในพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก (Eastern Economic Corridor : EEC) ที่มีเป้าหมายการพัฒนาและยกระดับการลงทุนภาคอุตสาหกรรม จังหวัดฉะเชิงเทราจึงเป็น จังหวัดที่มีความพร้อมในการขับเคลื่อนกระบวนการพัฒนาแบบมีส่วนร่วมไปสู่เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน

เป้าหมายร่วม

แนวคิดร่วม

“ปัญญาเขาหินซ้อน”

ว่าด้วย “ตะวันออกวิถีแห่งความสุข”

- ภาคประชาสังคมและภาคี ที่ทำงานเกี่ยวข้องกับภาค ตะวันออกมากกว่า 60 องค์กร
- ชมรมวุฒิสภา ฉะเชิงเทรา

แผนปฏิบัติการ “ฉะเชิงเทราเมืองยั่งยืน”

- สศช. และ มพท. ยกระดับการทำงานของวุฒิสภา และเครือข่าย ภาคตะวันออกให้เชื่อมโยงกับ ยุทธศาสตร์ชาติ และ SDGs โดยใช้ กลไก SDG LAB
- ขยายผลและเชื่อมโยงกับภาคี เครือข่ายภาคตะวันออก
- สรุปบทเรียนการพัฒนาแบบ มีส่วนร่วม ระหว่างวุฒิสภา กับภาคีเครือข่าย

แผนปฏิบัติการ “ภาคตะวันออกยั่งยืน”

- วุฒิสภา และภาคตะวันออก บูรณาการทำงานร่วมกัน
 - ยกระดับการขับเคลื่อน “วิถีตะวันออกวิถีแห่งความสุข”
 - พัฒนาพื้นที่ที่ยั่งยืนและรับมือ กับการเปลี่ยนแปลงในอนาคต
- เวทีสทอองค์กรชุมชน / สมัชชาสุขภาพ / กขป. / เวทีชุมชน ฯลฯ
 - พื้นที่เรียนรู้ อาทิ โรงเรียนธนาคารต้นไม้ สร้าง Model ภูมิปัญญาความสำเร็จ
 - แพลตฟอร์ม เครือข่ายศูนย์ข้อมูล สารสนเทศชุมชนภาคตะวันออก
 - ถอดบทเรียน / สรุปบทเรียน

แนวทางการทำงานใหม่

- ปรับแนวทางการทำงานวิถีใหม่ (ช่วงหลังสถานการณ์โควิด-19) อาทิ สร้าง Platform ทำงาน ร่วมกัน
- วางแผนขยายผลการดำเนินงานไป ยังพื้นที่อื่น
- คัดเลือกพื้นที่ขยายผล

- สร้างทีมคนรุ่นใหม่ “นักรังสรรค์ชุมชน รุ่นใหม่”
- สร้างผู้นำร่วม วุฒิสภา และ เครือข่าย 8 จังหวัดภาคตะวันออก

ขยายผลการทำงาน

- Kick off การขับเคลื่อนพื้นที่ขยายผล SDG LAB จังหวัดสมุทรสงคราม
 - ถอดรหัสระบบนิเวศการขับเคลื่อน SDG LAB ภาคตะวันออก และ ปรับแนวทางการขับเคลื่อนให้ สอดคล้องกับแผน 13 และแผน ภาคตะวันออก
 - ขับเคลื่อนในประเด็นที่ทำให้เกิด การเปลี่ยนแปลงเชิงนโยบาย
 - เชื่อมโยงภาคีเครือข่าย/สร้าง หุ่นส่วนการพัฒนาเชิงยุทธศาสตร์
- ขยาย Node การพัฒนา อาทิ สถาบัน การเรียนรู้เพื่อปวงชน (มหาวิทยาลัย ชีววิถี) / เครือข่ายชุมชนสีเขียวเพื่อการ พัฒนาที่ยั่งยืน (เครือข่ายภาคใต้)
 - หารือร่วมกับภาคีที่เกี่ยวข้อง อาทิ BCG ที่ควรจะเป็น / Carbon stock / กองทุน บริการเชิงนิเวศ

รูปธรรม
การขับเคลื่อน
SDG LAB
ภาคตะวันออก

Model
การขับเคลื่อน
SDG LAB

ปี 2559-2560

ปี 2561-2562

ปี 2563-2564

ปี 2565

ปี 2566

รวมกลุ่มทำงาน

- เป้าหมายร่วม
- ประเด็นทำงานร่วม
- แนวคิดร่วม

สร้างความร่วมมือใน
การทำงาน

- ทำแนวทางแผนปฏิบัติการ ขับเคลื่อนร่วมกัน
- ทำแผนที่เครือข่าย หุ่นส่วนการทำงาน (ฝั่งงาน-ฝั่งคน-ฝั่งพื้นที่)

มีกระบวนการ /
เครื่องมือ

และกลไกการพัฒนา
ผลานองค์ความรู้/ทรัพยากร ผ่านการทำงานและเรียนรู้ ร่วมกันระหว่างชุมชนและ ภาคส่วนต่าง ๆ

ทบทวน /
ถอดบทเรียน

ผลานองค์ความรู้/ ทรัพยากร ผ่านการทำงาน และเรียนรู้ร่วมกัน าระ หว่างชุมชนและภาคส่วน ต่าง ๆ

สร้างทีมงาน
ต่อสายป่าน

สร้างทีมคนรุ่นใหม่ ให้เป็นพลังในการ ขับเคลื่อนและทำงาน ควบคู่ไปกับภาคี เครือข่ายการพัฒนาอื่น

สร้างเพื่อนร่วมทาง
ที่ยั่งยืน

สร้างผู้นำร่วม (Collective Leadership) และสร้างเครือข่าย ความร่วมมือในระยะยาว

การขยายเครือข่ายการทำงาน : การขับเคลื่อน SDG LAB ภาคตะวันออกยั่งยืน

การขับเคลื่อน SDG LAB พื้นที่ขยายผล

เพื่อขยายพื้นที่การขับเคลื่อนห้องปฏิบัติการที่ยั่งยืน (SDG LAB)

กสท. ได้พิจารณาคัดเลือกจังหวัดสมุทรสงคราม เป็นพื้นที่เป้าหมาย

การดำเนินการ โดยมีหลักเกณฑ์การคัดเลือก ดังนี้

- 1) เป็นภาคีเครือข่ายการพัฒนาของพื้นที่ต้นแบบ (SDG LAB ภาคตะวันออก)
- 2) มีประเด็นการพัฒนาที่เชื่อมโยงกับพื้นที่ต้นแบบ (SDG LAB ภาคตะวันออก)
- 3) เป็นพื้นที่ที่มีความสนใจและมีความพร้อมขับเคลื่อน SDGs
- 4) มีวุฒิสภาฯ ที่ขับเคลื่อนงานต่อเนื่อง

การดำเนินงานในปี 2566

สมุทรสงคราม

การขับเคลื่อน
SDG LAB
พื้นที่ขยายผล

Kick off การขับเคลื่อนพื้นที่ขยายผล
SDG LAB จังหวัดสมุทรสงคราม
ประเด็นขับเคลื่อน 5 ประเด็น

เวทีประชุมเชิงปฏิบัติการสานเครือข่าย
ขับเคลื่อน SDG LAB จังหวัดสมุทรสงคราม

จัดลำดับความสำคัญ
ของประเด็น

สนับสนุนการขับเคลื่อน
การทำงานและสร้างพื้นที่
ปรึกษาหารือการทำงาน

กำหนดการสร้างนิเวศการเรียนรู้ท้องถิ่นเป็นลำดับแรก
เป็นการขับเคลื่อนการพัฒนาบนฐานระบบนิเวศกลุ่มแม่น้ำแม่กลอง
เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ตลอดชีวิตและการเรียนรู้ตลอดทุกช่วงวัย
ที่สอดคล้องกับวิถีวัฒนธรรมท้องถิ่น

การส่งเสริม
การท่องเที่ยว
ภูมิวัฒนธรรม

การสร้างนิเวศ
การเรียนรู้ท้องถิ่น

การสร้าง
ความสมดุล
ระบบนิเวศเกษตร

การดูแลสุขภาพ
ผู้สูงอายุโดยชุมชน

การพัฒนาคุณภาพชีวิต
และสวัสดิการชุมชน

Node การทำงานร่วม: กสท. ม.ชีวิต บ.สร้างสรรค์ปัญญา ท้องถิ่น อปท.

สร้างสรรค์
ปัญญา

ท้องถิ่น

ความก้าวหน้าการดำเนินงานในปี 2567

สมุทรสงคราม

กาญจนบุรี

ราชบุรี

Roadmap

การสร้างระบบนิเวศการเรียนรู้ท้องถิ่น

บทบาทของ สศช.

จัดการองค์ความรู้/ถอดกระบวนการ

Active Learning / Project-Based

ของ ม.ชีวิต และ บ.สร้างสรรค์ปัญญา

ต่อยอดความร่วมมือการทำงานร่วมกันในลักษณะนิเวศ
วัฒนธรรมกลุ่มแม่น้ำแม่กลอง โดยการเปิดพื้นที่แลกเปลี่ยน
เรียนรู้ เชื่อมโยงเครือข่ายการพัฒนา และขยายผลการทำงาน
ไปยังจังหวัดอื่นในพื้นที่ลุ่มแม่น้ำแม่กลอง

ระยะที่ 1 : การศึกษาข้อมูลสารสนเทศ
การเรียนรู้และวิธีการเรียนรู้ท้องถิ่น

ระยะที่ 2 : การพัฒนาคณะทำงาน
และกลไกระดับพื้นที่

ระยะที่ 3 : การขับเคลื่อนในพื้นที่
ผ่านการพัฒนานวัตกรรมต่าง ๆ

NOW! ระยะที่ 4 : การติดตาม
และสรุปบทเรียน

ระยะที่ 5 : การหนุนเสริม
และขยายผล

สังเกตการณ์เวทีติดตาม
หนุนเสริมและพัฒนาศักยภาพ
ทีมแกนนำชุมชนท้องถิ่นต้นกล้า
จัดโดย บ.สร้างสรรค์ปัญญา

ลงพื้นที่สัมภาษณ์เชิงลึก
(In-depth Interview)
ผู้ที่เกี่ยวข้องในระบบนิเวศ
การเรียนรู้ท้องถิ่น
ม.ชีวิต และนักศึกษา

ศึกษา และจัดทำข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาพื้นที่
รวมทั้งสร้างความเข้าใจเพื่อค้นหาประเด็นในการขับเคลื่อนงานร่วมกัน

ติดตามการดำเนินงานของวุฒิสภาฯ และหารือการขับเคลื่อนงาน SDG Lab

ภูมิปัญญาชุมชนท้องถิ่น

ประเด็นการดำเนินงาน/ทุนทางสังคม
ที่สอดคล้องกับการขับเคลื่อน SDG Lab

โครงการเขตรกรต้นแบบ

การจัดการท่องเที่ยวโดยชุมชน

กิจกรรมส่งเสริมสังคมสูงวัย

ศูนย์การเรียนรู้
ในการอบรมทักษะ
และพัฒนาอาชีพ

มีแหล่งเรียนรู้ภูมิวัฒนธรรม
อาทิ แหล่งท่องเที่ยวคูบัว
และพิพิธภัณฑ์สถาน
แห่งชาติราชบุรี

ชุมชนเกษตร 108
บ้านทรงไทย

ธนาคารน้ำใต้ดิน

จุดร่วม

- การเกษตร
- การท่องเที่ยว
- สิ่งแวดล้อม

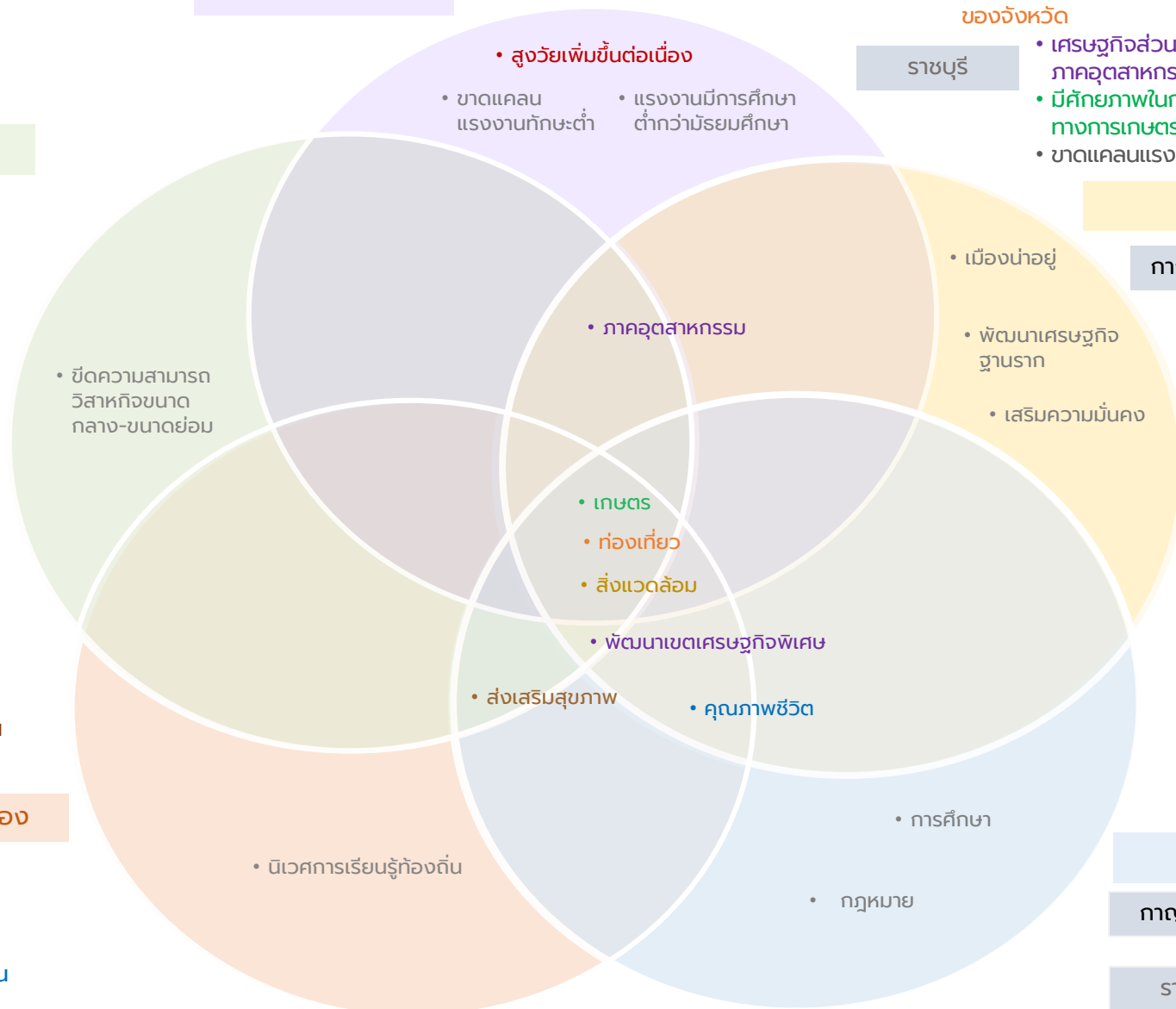
แผนพัฒนาภาค

- ยกระดับการผลิตสินค้าเกษตรและผลิตภัณฑ์เกษตรแปรรูปที่มีมูลค่าเพิ่มสูงได้มาตรฐานระดับสากล
- ส่งเสริมแหล่งท่องเที่ยวสำคัญและแหล่งท่องเที่ยวชุมชนให้เป็นจุดหมายของการท่องเที่ยวคุณภาพ
- ฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อม
- พัฒนาและยกระดับความสามารถในการแข่งขันของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในอุตสาหกรรมและบริการแห่งอนาคต
- พัฒนาเมือง เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดนและเมืองชายแดน รวมทั้งพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคกลาง-ตะวันตกให้เป็นศูนย์กลางการกระจายความเจริญทางเศรษฐกิจของภาค
- พัฒนาระบบบริการส่งเสริมสุขภาพและการให้บริการทางการแพทย์ที่มีศักยภาพในการสร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจให้ได้มาตรฐานในระดับสากล

ประเด็นขับเคลื่อน SDG Lab ลุ่มน้ำแม่กลอง

- การส่งเสริมการท่องเที่ยวภูมิวัฒนธรรม
- การสร้างความปลอดภัยระบบนิเวศเกษตร
- การดูแลสุขภาพผู้สูงอายุโดยชุมชน
- การสร้างนิเวศการเรียนรู้ท้องถิ่น
- การพัฒนาคุณภาพชีวิตและสวัสดิการชุมชน

สถานการณ์จังหวัด

กาญจนบุรี

- โครงสร้างเศรษฐกิจค่อนข้างสมดุล
- การท่องเที่ยวสำคัญต่อเศรษฐกิจของจังหวัด

ราชบุรี

- เศรษฐกิจส่วนใหญ่มาจากภาคอุตสาหกรรม
- มีศักยภาพในการผลิตทางการเกษตร
- ขาดแคลนแรงงานทักษะต่ำ

- แรงงานมีการศึกษาต่ำกว่าระดับมัธยมศึกษา
- วัยเด็กมีแนวโน้มลดลง ผู้สูงอายุเพิ่มสูงขึ้น

- ก้าวเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุอย่างสมบูรณ์
- ปัญหาการจัดการขยะ / ขาดการบริหารจัดการน้ำอย่างเป็นระบบ / การบุกรุกทำลายป่า

แผนพัฒนาจังหวัด

กาญจนบุรี

- พัฒนาระบบเกษตรกรรมอย่างครบวงจร
- พัฒนาการท่องเที่ยวอัตลักษณ์คุณค่าสูงและเติบโตอย่างยั่งยืน
- พัฒนาคุณภาพชีวิตประชาชนในทุกมิติ

- พัฒนาเมืองให้น่าอยู่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม
- พัฒนาการค้า การลงทุน อุตสาหกรรม และเขตเศรษฐกิจพิเศษ

ราชบุรี

- ส่งเสริมและพัฒนาการเกษตรสีเขียวแบบครบวงจรสู่เมืองอาหารปลอดภัยอย่างมั่นคงและยั่งยืน

- สร้างมูลค่าและคุณค่าเพิ่มจากการท่องเที่ยวและบริการวิถีใหม่อย่างมีคุณภาพ บนฐานอัตลักษณ์ชุมชนเชิงสร้างสรรค์
- พัฒนาคนคุณภาพสร้างสังคมแห่งความสุข
- ส่งเสริมการค้าพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากสู่ความยั่งยืน
- จัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่เหมาะสม
- พัฒนาเพื่อเสริมความมั่นคง

การขับเคลื่อนงานของวุฒิสภา

กาญจนบุรี

- ด้านชุมชน
- ด้านการศึกษา
- ด้านศิลปวัฒนธรรมและศาสนา

ราชบุรี

- ด้านสุขภาพ
- ด้านอาชีพ
- ด้านการศึกษา
- ด้านสิ่งแวดล้อม
- ด้านการเกษตร